

DR. BALÁZS SÁNDOR
tanszékvezető főiskolai tanár
Eszterházy Károly Főiskola
Eger

A gyermek felfedezése

Az egyik legutóbbi videós élményem a Montessori módszerrel kapcsolatos. *Michna Sándorék* kiváló pedagógiai érzéssel készített munkája elkalauzol előbb Csepelre, majd Kaliforniába, két egymástól földrajzilag távol, de ugyanazt a módszert alkalmazó intézményébe, a Gyermek Házába.

Az információgazdag, élményt is adó film az alternatív pedagógiák egyikének lényeges elemeit mutatja be. A pedagógiai reformokat kutató néző elcsodálkozhat többek között azon is, hogy hazánk határain messze túl, távoli földrészen a Montessori módszerben feltűnik még a Kodály-módszer is.

A *Montessori gyermekei* című alkotáshoz kapcsolódik a már második magyar kiadásban megjelent „*A gyermek felfedezése*” 300 oldalas kötet, Maria Montessori munkája.

Jellemző, hogy az alapmű 1948-as, de a klasszikusokra érvényes a megállapítás, hogy semmit nem veszített az aktualitásából!

Közoktatásunk permanens útkeresése, korszerűsítési koncepciói, innovációs kísérletei sokat kamatoztathatnának az ún. alternatív pedagógiákból, így a Montessori módszerből is.

A kötet szerzője az ún. „hagyományos pedagógia” bírálatából indul ki, aminek lényege, hogy a pedagógusok nem ismerik eléggé a gyermekeket, az „anyagot, amit ismereteik híján képtelenek eredményesen formálni, nevelni. Mindenki tudja, aki ismeri a pedagógia elméletét és gyakorlatát, hogy a tanórák nem alkalmasak igazán a tanulók megismerésére. Sokkal több színtéren kellene a nevelőknek találkozniuk velük, több időt kellene eltölteniük közöttük.

E bírálatból következik az a megállapítás, hogy a megismerésből adódik az egyes gyermekek adottságainak, képességeinek, igényeinek felismerése, amihez alkalmazkodniuk kell a pedagógusoknak, akiknek kötelességük biztosítani a boldog gyermekkort.

„Meggyőződése – írta *B. Méhes Vera* a kötet előszavában –, hogy az emberiség csak akkor lesz képes problémáit megoldani – amelyek között a legfontosabb a béke és az egység –, ha a figyelmet a gyermekek felfedezésére és a bennük rejlő képességek kibontakoztatására összpontosítja.

Montessorinak ezek a gondolatai soha nem voltak aktuálisabbak, mint napjainkban. A modernizációban legjobb eredményt elért országok gazdasági terveiben a gyermekek nevelésének és oktatásának – mint a fejlődés előfeltételének – döntő helyet biztosítottak...”

Ide kívánczik néhány sokat mondó fejezetcím a kötetből: A természet szerepe a nevelésben, Mozgásra nevelés, Vizuális és auditív megkülönböztetés, A pedagógus, A gyakorlatok technikája, Az emelkedettség elérése, Az olvasás, A vallásos nevelés...

Mintegy csattanó mondat a kötet végén „Az a nevelés, amelyik jobb élethez vezet, az egész emberiséget érinti.”

A Cartaphilius Kiadó számos, a neveléstudomány oktatásában jól hasznosítható kötettel gazdagított már bennünket. E Montessori munka újbóli kiadása jelenünkben valóságos telitalálat.

Kinek ajánljuk?

Mindenkinek, aki fel kívánja fedezni a gyermekeket, akiknek szándéka szerint boldoggá tehető a gyermekkor.